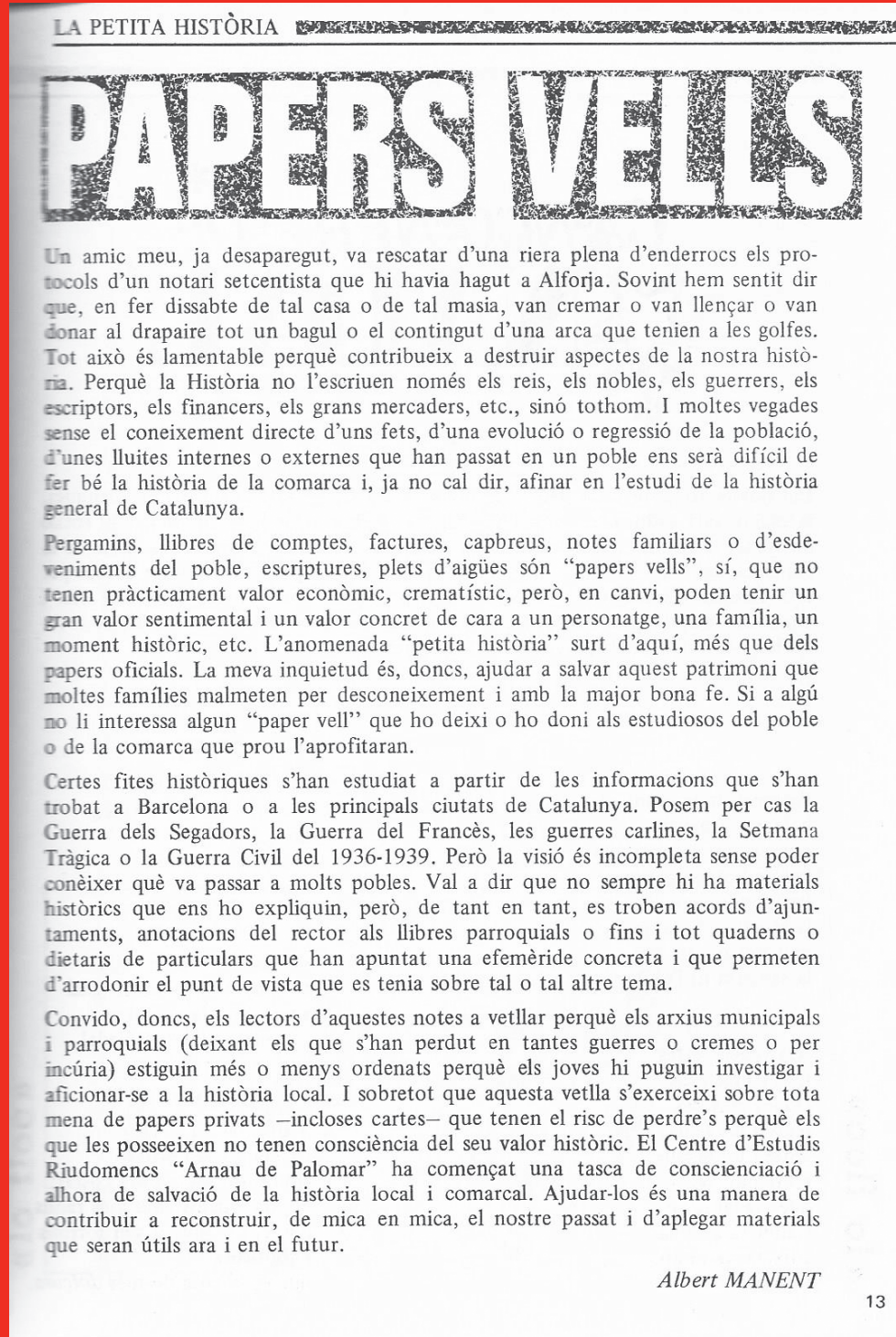

L'escrit d'Albert Manent que recuperem, publicat fa més de trenta anys, ens permet continuar reivindicant la tasca que el Centre d'Estudis Riudomencs mai ha deixat de fer. Els «papers vells» –sinònim de mals endreços, «enredos» o lillanes polsoses que només fan nosa per les cases– són la base de la «petita història» de tantes famílies, pobles o entitats que prenen una forma més concreta i directa que la dels anomenats papers oficials, de per si genèrics. Avui, i gràcies a la seva conservació en arxius familiars, els investigadors tenen a l'abast documents d'un alt valor històric que permeten repassar fets i episodis locals ignorats o poc coneguts.

Aquesta tasca callada i anònima feta durant tants anys al CERAP ha donat com a resultat treballs de recerca en forma d'articles que s'han anat publicant en els més de dos-cents números de la revista *Lo Floc*, una publicació dedicada des dels seus inicis a divulgar la nostra història.

L'article d'Albert Manent acaba fent una crida als joves investigadors i estudiosos locals a vetllar perquè aquesta tradició no s'estronegi i continuï amb interès extraient d'aquests papers personals allò que amaguen en aspectes ignorats de les nostres famílies i del nostre passat. Plenament vigent. »

Lo Floc, 29 (desembre de 1981), p.13.

La revolució permanent

Maria Eugènia Perea Virgili, directora de «Lo Floc»

No fou el primer poeta de parlar del seu propi decés. Sí, Georges Moustaki (1934-2013) fou poeta i, també, és clar, cantautor en llengua francesa. «No m'enterreu abans del migdia perquè el sol pugui escalfar la terra on em faré el meu últim llit. Si aquell dia us sentiu tristos no ho mostreu als amics» deia més o menys en una de les seves lletres. Pressentint la mort, l'hivern del 2013 deixà la parisenca illa de Saint Louis per emprendre el darrer viatge cap a la Mediterrània, on moriria, a Niça, el 23 de maig. Volia acabar els seus dies a prop d'aquella *Mediterranée* que el va veure néixer a l'altra riba i que tant va cantar. Com als veritables amors, l'estimava tal com era: bressol de cultura i civilització, sí, però també de guerres i barbàries.

Recordar Georges Moustaki ara que fa un any que ens va deixar és recordar la *révolution permanente*, tant la que va viure als anys seixanta i setanta –el maig del 68, per exemple– com la que reivindicava més o menys explícitament en cançons com *Sans la nommer, Il y avait un jardin* o *Ma liberté*.

També Albert Manent (1930-2014) sospitava proper el pas a l'altre món. També Albert Manent va fer de la revolució –cultural– l'eix de la seva vida. Era el «permanent Manent», que digué Gerard Vergés, un altre poeta traspasat

fa poques setmanes. Era a tot arreu, tot ho sabia, coneixia tothom: «aquells xiquets d'aquella comarca que cal ajudar; aquella colla d'aquell poble que està estudiant tal cosa; aquell pastor que és

«La Mancomunitat de Catalunya representa el naixement per primera vegada al nostre país d'aquesta relació entre poder i cultura. Enguany se'n celebra el centenari i *Lo Floc* se suma a la commemoració afavorint l'estudi d'aquest període històric i destacant els efectes que tingué a Riudoms»

l'últim de tal zona amb el cap clar i amb una memòria d'elefant...» Albert Manent va idear i empènyer centenars de projectes des d'una mena de dirigisme

cultural que inoculava a poc a poc, amb paciència i persistència, arreu del país. Va ser un conspirador de bandera, capaç fins i tot de fer criar ranes riudomenques en basses de l'Aleixar, tot i que això ara són figues d'un altre paner. Fou, potser, l'últim hereu del Noucentisme –si més no l'últim parent de primer grau– i d'aquell període en què una determinada relació entre política i cultura va donar als sectors intel·lectuals l'oportunitat d'intervenir en la modernització cultural i social de Catalunya.

La Mancomunitat de Catalunya representa el naixement per primera vegada al nostre país d'aquesta relació entre poder i cultura. Enguany se'n celebra el centenari i *Lo Floc* se suma a la commemoració afavorint l'estudi d'aquest període històric i destacant els efectes que tingué a Riudoms. Al número 207 ja es van publicar articles en aquest sentit i ara al 208 continuem amb un parell més, un dels quals explica la feina crucial que es féu durant la Mancomunitat a favor del català i sense la qual segurament avui la nostra llengua no gaudiria d'un estatus prestigiat i consolidat com l'actual. I és que les revolucions –personals, culturals, socials, de Moustaki, de Manent o de la Mancomunitat de Catalunya– seguiran sent, per sempre més, necessàries. Revolució, evolució. »